

ЗАКАТНОВ ДМИТРО
Інститут професійної
освіти НАПН України
(м. Київ)

МОДЕЛЬ КОНСУЛЬТУВАННЯ З МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Внаслідок російської агресії Україна втратила значну частку свого економічного потенціалу, суттєво ускладнилися умови здійснення економічної, насамперед – підприємницької, діяльності. Як наслідок, значно зменшився ВВП та зросло безробіття, насамперед, – серед молоді. Повоєнне відновлення економіки України позитивно впливатиме на зайнятість молоді, але при цьому значна частка молоді реалізовуватиме свої професійні плани у сфері підприємництва. Одним із засобів підготовки учнів закладів освіти до побудови та реалізації освітньо-професійної траєкторії, головним вектором якої є підприємницька діяльність, є консультування з молодіжного підприємництва. Консультування з молодіжного підприємництва можна визначити як напрям реалізації освіти для кар'єри, що включає розвиток особистісних якостей і специфічних знань, вмінь та навичок, притаманних підприємницькій діяльності, та підвищення обізнаності здобувачів освіти стосовно напрямів реалізації самозайнятості та перспектив особистісного та кар'єрного зростання у сфері підприємницької діяльності. При цьому одним з результатів такого консультування є формування у випускників закладів освіти кар'єрної та підприємницької компетентностей. За такого підходу кар'єрне консультування повинно враховувати специфіку кар'єрного консультування та специфіку підготовки особистості до підприємницької діяльності. За такого підходу консультування з молодіжного підприємництва можна розглядати як напрям кар'єрного консультування, що має за мету формування кар'єрної компетентності, поєднаного є розвитком підприємницької компетентності.

Специфіку консультування з молодіжного підприємництва доцільно досліджувати з використанням відповідної моделі, яка має враховувати як необхідність підготовки молоді особи до побудови своєї освітньо-професійної траєкторії в цілому, так й її особливості в разі вибору підприємницької діяльності як генерального вектору її розвитку. Проте, зазначене протиріччя не є дихотомічним, хоча професійна діяльність за наймом та самостійна підприємницька діяльність складаються із сукупностей особистісних якостей та компетенцій, які не завжди перетинаються. За такого підходу модель консультування з молодіжного підприємництва має містити елементи, які є одночасно складниками моделей формування кар'єрної компетентності та підприємницької компетентності.

Моделі формування підприємницької компетентності студентів

закладів вищої освіти обґрунтовано у дисертаційних дослідженнях Г. Матукової [1], М. Стрельникова [2] та інших дослідників, модель формування підприємницької компетентності учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) наведено у дисертації М. Ткаченка [3]. Теоретичні підходи щодо моделювання кар'єрної компетентності учнів ЗП(ПТ)О обґрунтовано в ряді монографічних [4; 5] та дисертаційних досліджень [6; 7], інших наукових публікаціях. Аналіз та синтез зазначених досліджень, а також вивчення різних типологій педагогічних моделей [8] дає змогу прийти до висновку, що характер взаємодії педагогічного феномену, що досліджується, а саме – консультування з молодіжного підприємництва, відповідає характеристикам структурно-функціональної моделі, в яких може бути поданими не лише компоненти формування підприємницької компетентності учнів закладів П(ПТ)О та їх взаємозв'язки, але й їх функціональна зорієнтованість.

Література

1. Матукова Г. І. Теоретико-методологічні засади розвитку підприємницької компетентності у майбутніх фахівців економічного профілю : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2016. 670 с.

2. Стрельников М. В. Розвиток підприємницької компетентності магістрантів з управління та адміністрування : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00 04. Полтава, 2017.

3. Ткаченко М. В. Формування підприємницької компетентності майбутніх фахівців ресторанного господарства у професійно-технічних навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00 04. Київ, 2018.

4. Підготовка учнів ПТНЗ до планування й реалізації професійної кар'єри: теорія і практика : монографія [Алексеева С. В., Закатнов Д. О. та ін.] ; за заг. ред. Д. О. Закатнова. К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014.

5. Система консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів: монографія [Алексеева С. В., Величко Н. О., Єршова Л. М. та ін.]. Житомир: «Полісся», 2019.

6. Біскуп В. С. Кар'єрна компетентність студентської молоді: соціологічний аспект : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04. Львів, 2017. 20 с.

7. Клименко М. М. Розвиток кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків з експлуатації машин та механізмів у технічних університетах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2018. 20 с.

8. Лодатко Є. Педагогічне моделювання: монографія. Київ: Видавництво Богдан, 2022. 206 с.